

Afgørelser – Reg. nr.: 05481.00

Fredningen vedrører: Vinkel Vældmose

Domme

Taksationskommissionen

Naturklagenævnet

Overfredningsnævnet   06-03-1974

Fredningsnævnet   27-09-1971

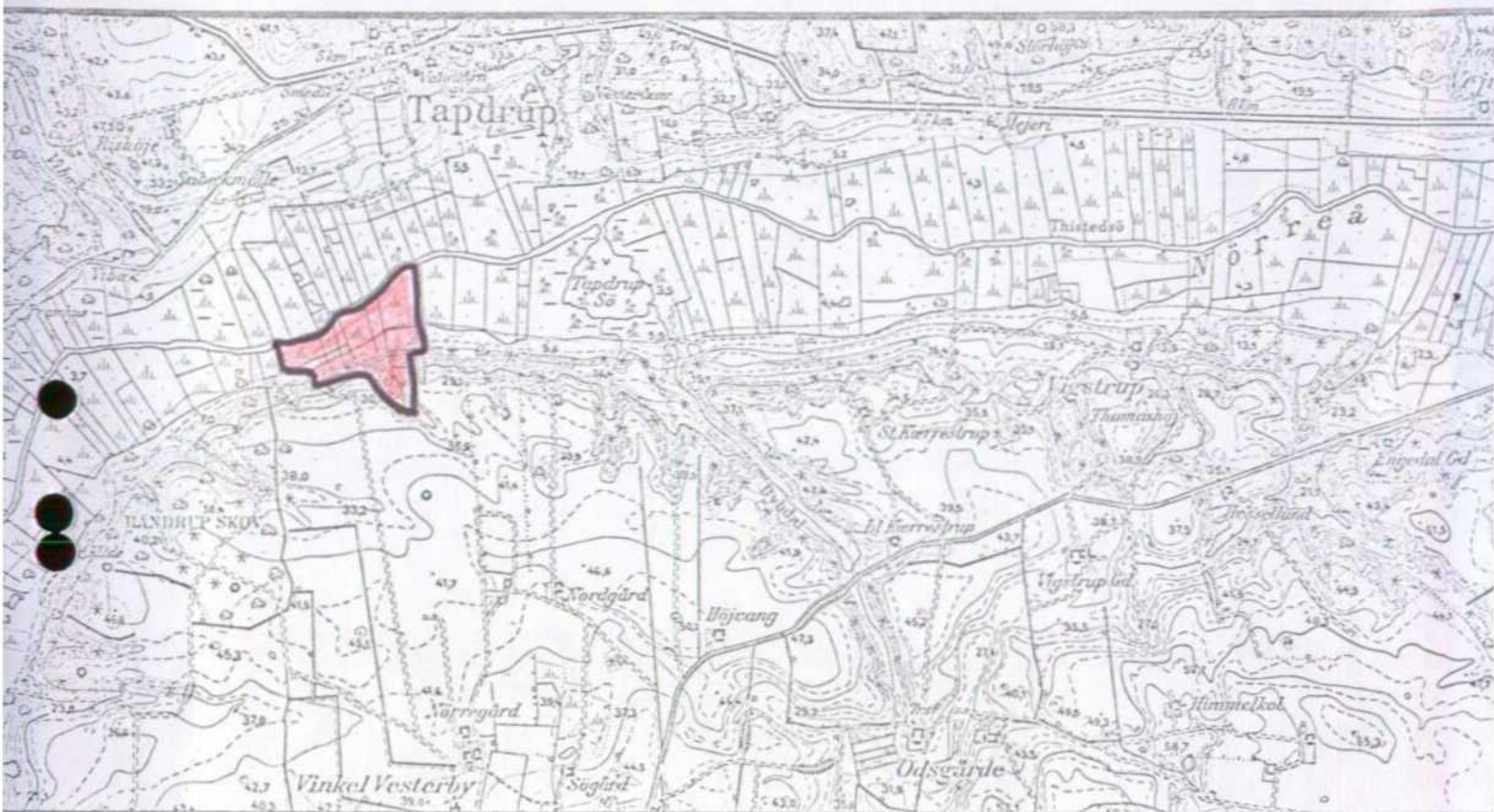
Kendelser

Deklarationer

OVERFREDNINGSNÆVNET >

Lokalitet : Vældsplantesamfund nord for Vinkel.

Kommune : Viborg. - VINKEL BY-SOGN

1:25.000 - 1215 I SV

J.nr. : 1615-11/71. Fr.nr. : P 5 - 1600 Fr. 26.

Areal : ca. 11 ha. Fredet: FNK 27.9.1971.
OFNK 6.3.1974.

Formål : Sikring af vældområde med sjældne planter og blandet løvskov på skrænterne.

Indhold : Arealerne må ikke yderligere drænes og den afskærende grøft fra vældets østende må ikke uddybes eller oprensnes. Arealerne må ikke yderligere beplantes. Eksisterende skræntskov med løvskov-præg må ikke fjernes eller erstattes med nåletræ.

Fredningsmyndighederne forbeholder sig ret til at hegne omkring mosvældet, om nødvendigt.

Terrænændringer må ikke foretages. Dambrug må ikke etableres. Arealerne må ikke behandles med kemiske plantee- eller insektgifte. Bebyggelse, opstilling af skæmmende indretninger, henkastning af affald og camping er ikke tilladt.

De påtaleberettigede kan uden bekostning for ejerne foranledige en ønsket naturtilstand opretholdt. - Specielle

Ejer : bestemmelser se OFNK side 10.
Private.

Påtaleret : Fredningsnævnet, Naturfredningsrådet og Danmarks Naturfredningsforening.

REG. NR. 5481

25/1215 I SV

U D S K R I F T

a f

OVERFREDNINGSNÆVNETS KENDELSESPROTOKOL

År 1974, den 6. marts, afsagde overfredningsnævnet
følgende

k e n d e l s e

i sagen nr. 2136/71 vedrørende fredning af arealer i Vinkel sogn.

I den af fredningsnævnet for Viborg amts sydlige fredningskreds den 27. september 1974 afsagte kendelse hedder det:

I skrivelse af 4. marts 1971 har Danmarks Naturfredningsforening rejst spørgsmål om fredning af et ca. 14 ha stort areal i Vinkel sogn. I skrivelsen anføres det bl.a.:

" Som motivering for fredningsforslaget skal anføres, at der her ved skræntfoden ned mod Nørre-ådalene findes en række væld med smukt udviklede vældplantesamfund, for største partens vedkommende domineret af star-samfund, tagrør samfund og samfund med kærdueurt og den i Danmark sjældne underart af almindelig syre (*Rumex acetosa* ssp *arifolius*), der kun træffes i kolde væld i Nordjylland. Det i botanisk henseende mest værdifulde område findes i munden af den store kløft. Der forekommer et samfund, der er karakteriseret ved tilstedeværelsen af mosset *Paludella squarrosa* og blomsterplanten gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*). Væld med *Paludella* og gul stenbræk har tidligere haft en langt videre udbredelse i Jylland og iøvrigt også i resten af Nordvesteuropa, men er i rivende tilbagegang på grund af afvanding og opdyrkning (jfr. udtalelse fra Botanisk Institut, Aarhus Universitet, bilag 2). Det her omtalte væld er foruden af dræning også truet af ødelæggelse på grund af kreaturfærdsel, idet græssende kreaturer fra slugten går direkte gennem det sårbare mostæppe, når de skal ud på den åbne eng nedenfor.

Foruden selve vældene er også træbevoksningen på skrænterne af

såvel naturhistorisk som landskabelig interesse, idet man her har en skov med et oprindeligt præg af blandet løvskov med bl.a. eg, bøg, sejlepil og hassel, nogle steder med lidt indplantet nåletræ. Kun i den østlige del af området omkring den store slugt er der i større omfang plantet en i landskabelig henseende uheldig bevoksning af hvidgran.

Under henvisning til ovenstående finder Danmarks Naturfredningsforening, at området er fredningsværdigt i henhold til naturfredningslovens § 1, og der nedlægges følgende fredningspåstand:

Arealerne må ikke yderligere drænes. Den afskærende grøft fra vældets østende skal stoppes.

Eksisterende skræntskov med løvskov-præg må ikke erstattes med nåletræsbeplantning.

Eksisterende nåletræsbevoksning må ved afdrift ikke gentilplantes med nåletræ.

Arealerne må ikke yderligere beplantes.

Mosvældet i den store slugt skal hegnes på en sådan måde, at der ikke sker optrædning af plantedækket af græssende kreaturer.

Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.

Der må ikke inden for det fredede område etableres dambrug.

Arealerne må ikke behandles med kemiske plante- eller insektgifte.

Arealerne må ikke anvendes til henkøstning af affald.

Arealerne må ikke benyttes til camping.

Bebyggelse såvel som opstilling af boder, skure, master, transformerstationer eller andre skæmmende indretninger er ikke tilladt.

De påtaleberettigede kan uden bekostning for ejerne foranledige at en ønsket naturtilstand opretholdes.

Påtaleberettiget er Fredningsnævnet, Naturfredningsrådet og Danmarks Naturfredningsforening."

I en til sagen indhentet udtalelse fra Naturfredningsrådet af 13. august 1971 udtales det bl.a.:

" Ved besøget var den interessante vældmoses vegetation i god til-

stand og den gule stenbræk forefandtes i talrige eksemplarer. Det så ikke ud til, at de køer, der drives ud til engene, for øjeblikket ødelægger selve vældmosen, men det er ikke udelukket, at øget kvæghold eller ændrede klimaforhold kan føre til, at kvæget tramper selve vældmosen op og derved ødelægger den ret enestående vegetation.

Man finder derfor, at det af Danmarks Naturfredningsforening fremsatte krav om hegning af selve mos-vældet med den gule stenbræk er rigtigt; der er jo ikke tale om en hindring af kvægets færden frem og tilbage til engene ved åen, kun om at denne kvægtrafik føres uden om den lille plet med den særligt interessante flora og fauna.

Rådet kan også tilslutte sig at enhver form for yderligere dræning af arealerne hindres, og at den afskærende grøft ved vældets østside ikke uddybes eller oprensnes. Helst burde der her foretages en forsigtig tilstopning, men man bør da påse, at der ikke, medens arbejdet udføres, sker skade på mosvældpuderne, der er meget sarte.

Rådet kan endelig også tiltræde de af Danmarks Naturfredningsforening fremsatte forslag med hensyn til skræntskoven ved kløften.

Hvorvidt matr.nr. 21 c, skal medtages, bør overlades til nævnets afgørelse. De andre i sagen behandlede matr.nr. er alle af interesse, mest som en naturlig ramme om den centrale del af fredningen (vældmosen), men også fordi hele Nørreå-dalen i landskabelig henseende er så værdifuld."

Efter den af naturfredningsforeningen herefter nedlagte endelige påstand skal fredningen omfatte følgende ejendomme eller dele heraf som nærmere angivet på et i sagen fremlagt kort:

Ejer:	Matr.nr.	Areal:
Gårdejer Karl Lajer	21 <u>c</u> Vinkel by og sogn	8,132 m ²
Gårdejer Johannes Verner Ibh	35 <u>d</u> - - - -	ca.0,4 ha
Dyrlæge Aage Jørgensen	20 <u>a</u> - - - -	ca.2,0 ha
Gårdejer Christen Lauritzen	12 <u>a</u> - - - -	ca.4,6 ha
Gårdejer Niels Børge Søndergaard Gade	11 <u>a</u> - - - -	ca.3,0 ha
- - - -	12 <u>c</u> - - - -	2,644 m ²

Foreningen har erklæret ikke at ville modsætte sig oprensning og i-

brugtagning af 2 eksisterende fiskedamme på dyrlæge Jørgensens ejendom.

Fredningsplanudvalget har givet møde under sagen, men har ikke udtalt sig om fredningspåstanden. Udvalget har erklæret sig villig til i givet fald at lade den i påstanden omtalte hegning foretage og til at afholde de hermed forbundne udgifter.

Samtlige lodsejere har protesteret mod fredningen, og der er desuden rejst følgende særlige indsigelser mod de enkelte led i fredningspåstanden:

" Den afskærende grøft fra vældets østende skal stoppes."

Det er herom anført, at arealerne vil blive oversvømmet, såfremt grøften tilstoppes, og at det må være tilstrækkeligt til gennemførelse af fredningens formål, at grøftens nuværende tilstand bevares, således at der kan ske oprensning af grøften.

Naturfredningsforeningen har heroverfor fastholdt påstanden og har anført, at det må befrygtes, at der ved oprensning vil kunne ske en udvidelse af grøften.

" Eksisterende skråntskov med løvskovpræg må ikke erstattes med nåletræsbeplantning.

Eksisterende nåletræsbevoksning må ved afdrift ikke gentilplantes med nåletræ."

Det er herom af nogle lodsejere anført, at de ønsker fortsat at have adgang til at plante nåletræer, som benyttes til hegns-pæle, og at det desuden vil være vanskeligt på grund af de i området gående kvier at opretholde en løvskovbevoksning.

Naturfredningsforeningen har heroverfor fastholdt, at det må anses ønskeligt af hensyn til områdets karakter i det hele, at det omhandlede led i påstanden opretholdes.

" Arealerne må ikke behandles med kemiske plante- eller insektgifte."

Det er herom anført, at forbudet mod sprøjtning vil medføre, at engarealerne bliver uanvendelige til græsning.

Naturfredningsforeningen har heroverfor fastholdt påstanden, idet man har anført, at der vel ikke i sig selv vil være noget til hinder for, at engarealerne sprøjtes, men at det må befrygtes, at gifte fra sprøjtningen af arealerne vil kunne drive ind over de vældsamfund, som man navnlig har ønsket bevaret, således at disse beskadiges.

I sagens behandling har landsdommer Rørdam, Viborg, gårdejer Erik Jensen, Iller, og gartneriejer Thony Jensen, Viborg, deltaget.

Samtlige nævnsmedlemmer finder, at der efter det oplyste ikke er tilstrækkeligt grundlag for at tage fredningspåstanden til følge for så vidt angår matr.nr. 21 c.

Gårdejer Erik Jensen og gartneriejer Thony Jensen bemærker herefter:

Samtlige lodsejere har fremsat erstatningskrav, og der er herunder af ejerne af matr.nr. 20 a, 12 a og 11 a rejst krav om erstatning for de tab, de, såfremt fredningen gennemføres, vil lide ved at blive afskåret fra at anlægge dambrug på deres ejendomme. Lodsejerne har nærmere anført, at vældene på ejendommene må antages at være af en sådan beskaffenhed, at de vil være særdeles velegnede til afgivelse af vand til dambrug, og at der derfor må blive tale om ret betydelige krav. For gårdejer Chr. Lauritzens vedkommende er der formuleret et erstatningskrav på 40.000 kr..

Det findes allerede efter det foreliggende at måtte antages, at de erstatningsudbetalinger, som en fredning vil give anledning til, vil blive af en sådan størrelse, at de ikke står i rimeligt for-

hold til de med fredningen forbundne interesser. Disse medlemmer stemmer herefter for, at heller ikke den øvrige del af fredningspåstanden tages til følge.

Landsdommer Rørdam finder ikke på forhånd at kunne afvise, at fredningen i hvert fald tildels bør gennemføres, men at der ikke vil kunne tages stilling hertil, før der gennem udmeldelse af sagkyndig bistand for nævnet er tilvejebragt nærmere oplysninger om, i hvilket omfang lodsejernes ønsker om anlæg af dambrug måtte kunne realiseres, og hvilke tab lodsejerne lider ved at blive afskåret herfra.

Dette medlem af nævnet bemærker endvidere:

Det fremgår af såvel naturfredningsforeningens som naturfredningsrådets udtalelser i sagen, at der foruden de videnskabelige interesser, der ligger til grund for påstanden, indgår overvejelser med hensyn til omgivelsernes landskabelige karakter. Når henses til, at det efter karakteren af det landskab, hvori området er beliggende, må forekomme ret tilfældigt at udpege netop det område, som naturfredningsforeningen har angivet, som fredningsværdigt udfra landskabelige hensyn, og når endvidere henses til, at det iøvrigt drejer sig om en naturvidenskabeligt begrundet fredning, findes landskabelige hensyn ikke at burde indgå i overvejelserne med hensyn til fredningens udstrækning. Der måtte derfor, forinden sagen realitetsbehandles, aføses Naturfredningsrådet en udtalelse om, hvilken sikringszone der kan anses ønskelig udfra rent videnskabelige overvejelser.

Efter det af flertallet indtagne standpunkt findes der imidlertid ikke tilstrækkelig anledning til at indhente en sådan nærmere udtalelse eller til at foranledige indhentet sagkyndige oplysninger med henblik på erstatningsfastsættelsen for så vidt angår dambrugene, og sagen vil herefter være at afgøre på det

foreliggende grundlag i overensstemmelse med flertallets stemmeafgivning.

Samtlige nævnsmedlemmer bemærker endvidere:

Efter at der i foråret 1971 i henhold til naturfredningslovens § 13 var sket bekendtgørelse om fredningssagens rejsning, blev der af nogle lodsejere rettet henvendelse til nævnet med forespørgsel om, hvorvidt kreaturer herefter måtte græsse på area-lerne. Denne forespørgsel blev af nævnet - som det efter for-handling med naturfredningsforeningen senere har vist sig - fejl-agtigt besvaret benægtende, hvilket har givet anledning til følgende erstatningskrav for tab af græsning i sommeren 1971:

Gårdejer Karl Lajer	0,8 ha a'900 kr.	700,00 kr.
Dyrlæge Aage Jørgensen	2,0 ha a'800 kr.	1.600,00 kr.
Gårdejer Chr. Laurtizen	2,2 ha a'1000 kr.	2.200,00 kr.

Endvidere har gårdejer Niels Børge Søndergaard Gade afholdt udgifter til græsleje for de kreaturer, der skulle have været græsset på hans engarealer, med 2.250,00 kr. samt for frægt med 250,00 kr., eller ialt 2.500,00 kr.

Beløbene er betalt henholdsvis den 15. og den 24.maj 1971.

Nævnet finder, at samtlige disse krav bør tages til følge, jvf. naturfredningslovens § 13, stk. 3, og i medfør af lovens § 21, stk. 4, bestemmes det endvidere, at beløbene vil være at for-rente som nedenfor fastsat.

Dyrlæge Aage Jørgensen har yderligere fremsat krav om erstatning på 500,00 kr., idet han til støtte herfor har anført, at han på grund af sin deltagelse i det af fredningsnævnet den 25. maj 1971 afholdte foreløbige møde måtte antage en anden dyrlige til at

udføre hans arbejde på Bjerringbro Andelssvineslagteri. Nævnet finder, at der ikke er grundlag for at tage dette krav til følge.

Det bemærkes, at nævnets kendelse inden 4 uger fra den dag, man har modtaget meddelelse om nævnets afgørelse, vil kunne indbringes for Overfredningsnævnet, Nyropsgade 22, København V.

T h i b e s t e m m e s:

Den af Danmarks Naturfredningsforening fremsatte påstand om fredning af et ca. 14 ha stort areal i Vinkel sogn tages ikke til følge.

I erstatning tilkendes der

gårdejer Karl Lajer, Vinkel,	700,00 kr.
dyrlåge Aage Jørgensen, Mammen,	1.600,00 kr.
og gårdejer Chr. Lauritzen, Vinkel,	2.200,00 kr.

hvilke beløb alle forrentes med 1% over den af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto fra den 1. juni 1971, indtil betaling sker.

Der tilkendes endvidere gårdejer Niels Børge Søndergaard Gade, Vinkel, i erstatning 2.500 kr. med renter 1% over den af Danmarks Nationalbank fastsatte diskonto af 2.250 kr. fra den 15. maj 1971 og af 250 kr. fra den 24. maj 1971, alt indtil betaling sker.

Erik Jensen

Rørdam

Thony Jensen

Udskriftens rigtighed bekræftes:

Sagen er indanket af Danmarks Naturfredningsforening med påstand om gennemførelse af fredning, ligesom naturfredningsrådet overfor overfredningsnævnet har udtalt sin støtte til naturfredningsforeningens anke.

Overfredningsnævnet har den 5. juli 1972 foretaget besigtigelse i sagen og herunder forhandlet med grundejerne og disses repræsentanter samt med repræsentanter for Danmarks Naturfredningsforening, naturfredningsrådet og Viborg amtsråd.

Overfredningsnævnet har herefter, særlig under hensyn til vældmosen på stedet, besluttet at gennemføre fredning i det af Danmarks Naturfredningsforening påståede omfang.

Fredningsindholdet fastsættes med mindre ændringer i overensstemmelse med den i fredningsnævnets kendelse side 2 givne påstand, således at fredningsservitutten bliver følgende:

I. Generelle fredningsbestemmelser.

Arealerne må ikke yderligere drænes. Den afskærende grøft fra vældets østende behøver ikke at stoppes, men der må ikke ske uddybning eller oprensning.

Arealerne må ikke yderligere beplantes.

Eksisterende skræntskov med løvskov-præg må ikke fjernes og ej heller erstattes med nåletræsbeplantning.

Mosvældet i den store slugt hegnes ikke, men fredningsmyndighederne forbeholder sig, hvis det senere findes nødvendigt for at bevare den eksisterende flora, at kunne hegne på en sådan måde, at der ikke sker optrængning af plantedeækket af græssende kreaturer.

Terrænformerne må ikke ændres ved afgravning eller opfyldning.

Der må ikke inden for det fredede område etableres dambrug.

Arealerne må ikke behandles med kemiske plante- eller

insektgifte.

Arealerne må ikke anvendes til henkastning af affald.

Arealerne må ikke benyttes til camping.

Bebyggelse såvel som opstilling af boder, skure, master, transformatorstationer eller andre skæmmende indretninger er ikke tilladt.

De påtaleberettigede kan uden bekostning for ejerne foranledige, at en ønsket naturtilstand opretholdes.

Påtaleberettigede er fredningsnævnet, naturfredningsrådet og Danmarks Naturfredningsforening.

II. Specielle fredningsbestemmelser.

Det tillades ikke ejeren af matr.nr. 20 a, dyrløge Aage Jørgensen, at tage de to tidligere fiskedamme i brug.

Det bemærkes herved, at amtsvandinspektoratets repræsentanter under besigtigelsen oplyste, at dammene ikke er indregistreret som tilladte, og at ny ibrugtagning ville kræve landvæsenkommissionens tilladelse.

Med hensyn til erstatninger i anledning af fredningssagen har overfredningsnævnet fremsat tilbud til de af sagen omfattede 5 ejere, hvilke tilbud er accepteret af de pågældende, bortset fra gårdejer Johs. V. Ibh, der ønskede erstatningsspørgsmålet afgjort ved taksation.

Taksationskommissionen har herefter ved en den 4. august 1973 afholdt taksationsforretning fastsat erstatningen til gårdejer Johs. V. Ibh til 500 kr.

Overfredningsnævnet har endvidere tiltrådt de af fredningsnævnet i medfør af naturfredningslovens § 13, stk. 3, tilkendte beløb og det for disse fastsatte forrentningstidspunkt.

Det bemærkes, at de ved fredningen skete indgreb ikke skønnes at forringe værdien af pantsikkerheden i de pågældende ejendomme.

Et kort nr. 2136/71, visende grænserne for det fredede område, ialt ca. 11 ha, er vedhæftet nærværende kendelse.

T h i b e s t e m m e s :

Det ovennævnte område fredes i overensstemmelse med foranstående bestemmelser.

Der tillægges i erstatning:

Gårdejer Karl Lajer, Vinkel, 4.700,00 kr.
heraf 700 kr. forrentet med
8½ % p.a. fra 1. juni 1971 og
4.000 kr. med 9 % p.a. fra 5.
juli 1972 til udbetalingen.

Gårdejer Johannes Verner Ibh, Vinkel, 500,00 "
forrentet med 9 % p.a. fra 5. juli 1972
til udbetalingen.

Dyrløge Aage Jørgensen, Vinkel, 11.600,00 "
heraf 1.600 kr. forrentet med
8½ % p.a. fra 1. juni 1971 og
10.000 kr. med 9 % p.a. fra 5.
juli 1972 til udbetalingen

Gårdejer Christian Lauritzen, Vinkel, 16.200,00 "
heraf 2.200 kr. forrentet med 8½ %
p.a. fra 1. juni 1971 og 14.000 kr.
med 9 % p.a. fra 5. juli 1972 til
udbetalingen.

Gårdejer Niels B. Søndergård Gade,
Vinkel, 14.500,00 "
heraf 2.250 kr. forrentet med
8½ % p.a. fra 15. maj 1971, 250 kr.
med samme rentesats fra 24 maj 1971 og
12.000 kr. med 9 % p.a. fra 5. juli 1972
til udbetalingen.

47.500,00 kr.

Udbetaling af samtlige beløb har fundet sted.

Erstatningsudgiften er udredet med $\frac{3}{4}$ af statskassen
og $\frac{1}{4}$ af Viborg amtsråd.

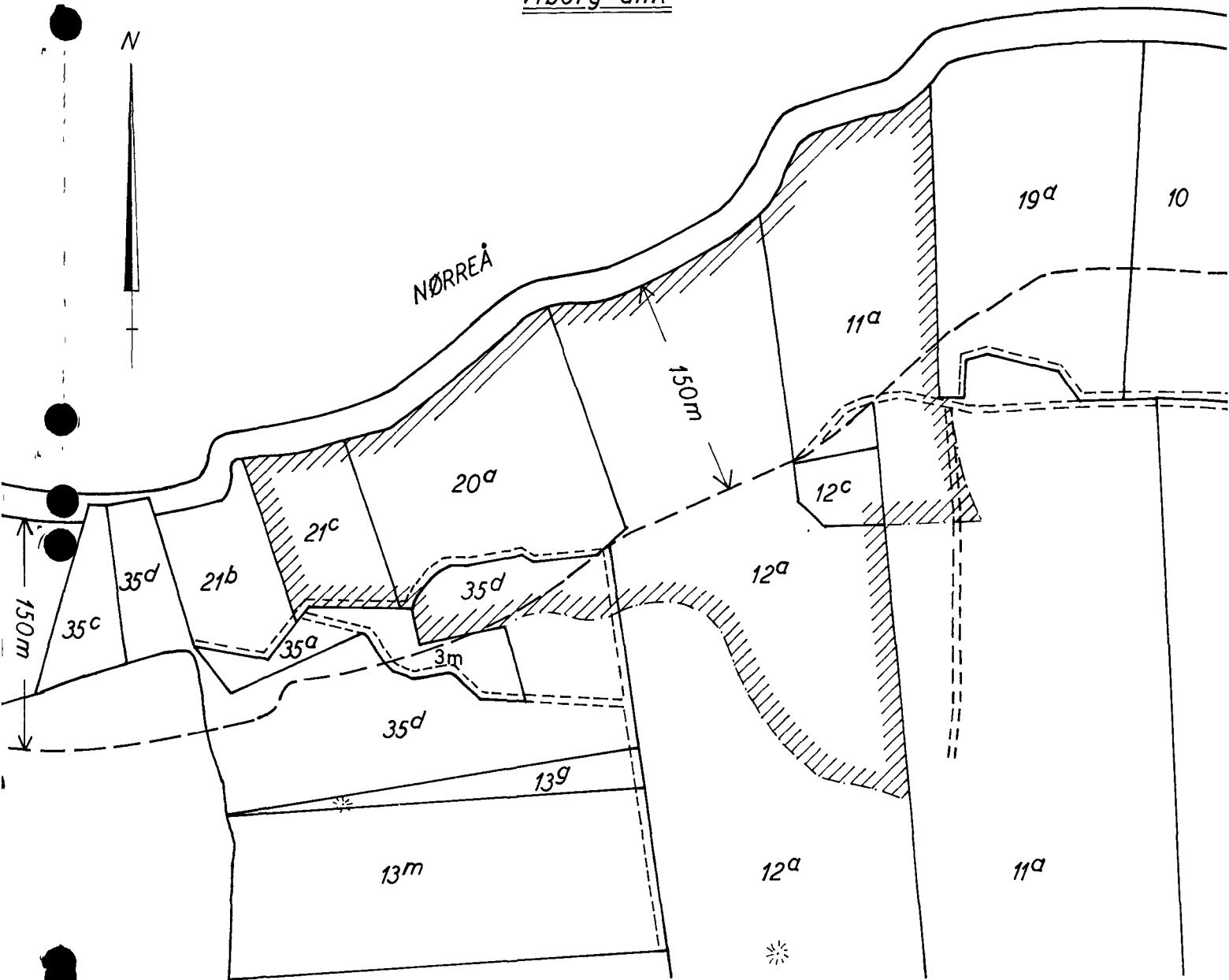
Udskriftens rigtighed bekræftes

E. Jensen.
E. Jensen.

Areal af Vinkel by og sogn ca 1: 4000

Viborg amt

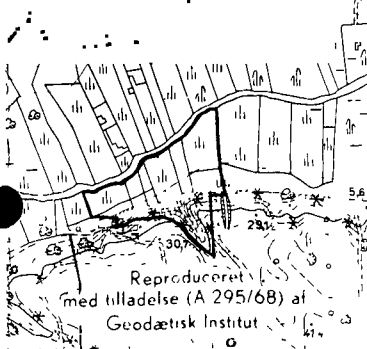
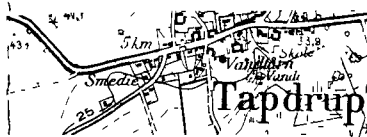

SIGNATUR:

////// Fredningsgrænse

----- Byggelinie

1 : 25000

Reproduceret
med tilladelse (A 295/68) af
Geodætisk Institut

Kortbilag hørende til

OVERFREDNINGSNÆVNETS

kendelse i sag nr.: 2136/71

Grundkort udarbejdet den: 1971

Sted: Fredningssekretariatet

Rettelser, tilføjelser m.v.

af/dato Fredningssekretariatet

30 1 1974

FREDNINGSNÆVNET >

F R E D N I N G S N Æ V N E T
FOR VIBORG AMTS SYDLIGE
FREDNINGSKREDS.

Fredn.J.nr.J-12/1971

K E N D E L S E

afsagt den 27. september 1971

i sagen om

fredning af et område

i Vinkel sogn.

C I T E R E T I O F N K. A F
6/3 1974.

DISPENSATIONER>

Afgørelser – Reg. nr.: 05481.00

Dispensationer i perioden: 17-06-1992

Naturfredningsnævnet
for Viborg Amts sydlige fredningskreds
Skottenborg 26, 8800 Viborg
Tlf. 86 62 12 28
Kontortid 9-12, lørdag lukket

Viborg, den 17. juni 1992.
Fred.j.nr. J 30/1992.

Oluf Lauritzen
Vesterbyvej 7
Vinkel
8800 Viborg

Modtaget i
Skov- og Naturstyrelsen

9 JUNI 1992

Den 3. juni 1992 har De ansøgt fredningsnævnet om tilladelse til etablering af et hjortehegn på matr. nr. 12 a Vinkel by, Vinkel.

Fredningsnævnets tilladelse er nødvendig, fordi ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 6. marts 1974 vedrørende fredning af arealer i Vinkel sogn. Kendelsen indeholder bl.a. følgende fredningsbestemmelse:

"Bebyggelse såvel som opstilling af boder, skure, master, transformerstationer eller andre skæmmende indretninger er ikke tilladt."

Det fremgår af fredningskendelsen, at fredningen er sket særlig under hensyn til mosvældet på stedet.

Fredningsnævnet har den 9. juni 1992 besigtiget forholdene på stedet.

De oplyste herunder, at hjortehegnet er et ca. 2 meter højt trådhegn, der opsættes på stolper med 3-4 meters mellemrum.

Det samlede areal, der ønskes hegnet, er ca. 7 tdr. land. Heraf ligger ca. halvdelen inden for fredningen. Hegnet vil på ca. halvdelen af den strækning - i alt ca. 480 meter - der ligger inden for fredningen, følge fredningsgrænsen. De har endvidere oplyst, at der ikke vil blive udsat mange - ca. 10 - hjorte i indhegningen, at udsætning først vil finde sted i 1993, og at området i 1992 vil blive afgræsset med får, at også udsætning af fårene ville kræve opsætning af hegn, og at De derfor allerede nu ønsker hjortehegnet etableret.

Det er for fredningsnævnet oplyst, at Viborg Amts Naturforvaltningskontors biolog efter besigtigelse på stedet anbefaler, at opsætning finder sted.

Denmarks Naturfredningsforenings lokalkomité har ikke haft indvendinger, men har indstillet, at amtets biolog holder området under opsyn.

Fredningsnævnets enstemmige afgørelse:

Hjorteavl som sådan på arealet kræver ikke dispensation fra fredningen, der ikke indeholder forbud mod græsning, men alene bestemmelse om, at fredningsmyndighederne kan kræve hegn opsat omkring mosvældet i den store slugt, hvis det senere findes

1
Dokumentation

nødvendigt for at bevare den eksisterende flora, at der hegnes på en sådan måde, at der ikke sker optrædning af plantedækket af græssende dyr. Fredningsnævnet forudsætter, at området også fremover holdes under jævnlige opsyn af Viborg Amts Naturforvaltningskontor, og har bemærket sig, at amtets biolog anbefaler, at afgræsning finder sted.

Fredningsnævnet vil ligeledes samtidig hermed rette henvendelse til Naturfredningsrådet med henblik på en udtalelse om, hvorvidt mosvældet allerede nu bør frahegnes.

Et hegn som det, der påtænkes opsat, må betegnes som en skæmmende indretning, og opsætningen kræver derfor dispensation. Under hensyn til, at hovedformålet med fredningen har været at sikre plantesamfundet, til det oplyste om, at afgræsning af området er ønskeligt, til at kun ca. halvdelen af hegnet vil blive beliggende inden for det af fredningen omfattede område og til placeringen af hegnet inden for området, der er omfattet af fredningen, finder fredningsnævnet på grundlag af besigtigelsen, at der i overensstemmelse med hovedsigtet med fredningen - sikring af et botanisk værdifuldt område - bør tillægges hensynet til pleje af arealet gennem afgræsning afgørende betydning, og at der bør dispenseres fra fredningen til opsætning af hegnet. Dispensation til opsætning af hegnet meddeles på betingelse af, at stolperne fremstår i dæmpet farve, at stolperne opsættes med så langt et mellemrum som muligt og ikke under 4 meter, at hegnet fjernes, hvis arealet ikke senest i 1993 benyttes til hjortedrift, og at hegnet fjernes, når arealet ikke længere benyttes til hjortedrift. Dispensationsvilkårene vil blive tinglyst på ejendommen.

Det tilføjes for god ordens skyld, at hegnet ikke må opsættes inden for en zone af 100 meter fra højfod af den på ejendommen beliggende gravhøj.

Der er herved alene taget stilling til, om tilladelsen kan gives efter bestemmelserne i naturfredningsloven.

Opmærksomheden henledes på, at tilladelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 5 år fra dato.

Opmærksomheden henledes endvidere på, at fredningsnævnets afgørelse i medfør af naturfredningslovens § 34, stk. 2, jfr. § 58, kan påklages til Overfredningsnævnet, Slotsmarken 15, 2970 Hørsholm, bl.a. af Danmarks Naturfredningsforening og miljøministeren. Klagefristen er 4 uger fra den dag, man har fået meddelelse om afgørelsen, og tilladelsen kan ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Er klage indgivet, må tilladelsen ikke udnyttes, medmindre den opretholdes af klagemyndigheden.

Inger Nørgaard
Inger Nørgaard

Kopi af denne skrivelse er sendt til:

Bent Lyngsø, Æghøjvej 4, Vandet, 8620 Kjellerup,
Knud Th. Pedersen, Jegstrupvej 118, 8800 Viborg,
Viborg Amtskommunes Naturforvaltningskontor og Arealkontor,
Postboks 21, 8800 Viborg,
Viborg Kommune og kommunens vurderingsråd, Sct. Mogens Gade 3,
8800 Viborg,
Skov- og Naturstyrelsen, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm,
Danmarks Naturfredningsforening, Nørregade 2, 1165 København K,
Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité v/E. Lyngsie Jakobsen,
Østervænget 27, 8800 Viborg,
Naturfredningsrådet, Slotsmarken 13, 2970 Hørsholm.

Naturfredningsnævnet

for Viborg Amts sydlige fredningskreds

Skottenborg 26, 8800 Viborg

Tlf. 86 62 12 28

Kontortid 9-12, lørdag lukket

Viborg, den 17. juni 1992.

Fred.j.nr. J 30/1992.

Naturfredningsrådet

Slotsmarken 13

2970 Hørsholm

Fredningsnævnet har fra ejeren af matr. nr. 12 a Vinkel By, Vinkel, modtaget en ansøgning om tilladelse til opsætning af et hjortehegn på ejendommen. Ejendommen er omfattet af Overfredningsnævnets kendelse af 6. marts 1974 vedrørende fredning af arealer i Vinkel sogn. Fredningsnævnet har den 9. juni 1992 besigtiget området, og fredningsnævnet er bl.a. under hensyn til oplysningerne om, at amtets biolog finder, at det vil være ønskeligt, at området afgræsses, af den opfattelse, at der bør dispenseres fra fredningen til opsætning af hegnet. Fredningsnævnet har derfor under hensyn til, at hovedsigtet med fredningen har været at sikre plantesamfundet på stedet, fundet at kunne meddele tilladelse til opsætning af hegnet uden forudgående forelæggelse for Naturfredningsrådet, idet den påtaleret, der i kendelsen er tillagt rådet, må anses begrundet i de botaniske hensyn. Kopi af fredningsnævnets afgørelse af d.d. vedlægges. Som det fremgår af Overfredningsnævnets kendelse er græsning i området ikke forbudt. Kendelsen indeholder vedrørende græsning alene en bestemmelse med hensyn til mosvældet i den store slugt, der vil kunne kræves frahegnet, hvis der sker optrædning af græssende kreaturer. Med henblik på, om sådan frahegning bør foretages, selv om der ikke er tale om græsning med kreaturer, men først får og senere hjorte, skal fredningsnævnet herved anmode Naturfredningsrådet om en udtalelse. Som det fremgår af fredningsnævnets afgørelse, overvåges området, der ikke nu afgræsses, af amtets naturforvaltningskontors biolog, og finder Naturfredningsrådet, at det kan overlades til amtets biolog at vurdere, om mosvældet bør frahegnes, er fredningsnævnet selvsagt indforstået med, at rådet ikke på nuværende tidspunkt undersøger forholdene nærmere. Fredningsnævnet har blot ment at burde forelægge spørgsmålet for rådet under hensyn til den rådet tillagte påtaleret.

Genpart af denne skrivelse er tilsendt ejeren af ejendommen og de klageberettigede i henhold til naturfredningslovens § 34, stk. 2.

Inger Nørgaard

Miljøministeriet, J. nr. SN

12.115.022
24 JUNI 1992

Akt. nr. |